

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

JAMSTVO ZA MLADE

Izvedbeni načrt

2016–2020

April 2016

KAZALO

1	Uvod: Mladi na trgu dela.....	3
2	Načela izvajanja jamstva za mlade.....	5
3	Izvajalci jamstva za mlade.....	11
4	Izvedbeni načrt Jamstva za mlade 2016–2020.....	12
4.1	Zgodnje ukrepanje in aktivacija	12
4.2	Aktivacija mladih na trgu dela.....	15
5	Časovni in finančni okvir izvajanja programa jamstva za mlade.....	18
6	Spremljanje izvajanja jamstva za mlade.....	19
7	Priloga: Opis ukrepov.....	21

Kazalo shem in tabel:

Shema 1: Potek obravnave mladih na ZRSZ	9
Tabela 1: Zgodnje ukrepanje in aktivacija	14
Tabela 2: Aktivacija mladih na trgu dela	16
Tabela 3: Okvirna predvidena sredstva za izvajanje jamstva za mlade v letih 2016–2020	19

1 Uvod: Mladi na trgu dela

Gospodarska kriza se je močno izrazila na slovenskem trgu dela.

Skupno število delovno aktivnih se je zmanjšalo za 9 %: z več kot 880 tisoč konec leta 2008 na nekaj več kot 791 tisoč konec leta 2013. **V enakem obdobju se je število mladih, ki so bili delovno aktivni, zmanjšalo z več kot 161 tisoč na 105 tisoč, zmanjšanje je bilo nadpovprečno visoko, kar –34,9 %.** Delno lahko to zmanjšanje pripišemo demografskim spremembam, generacije mladih se zmanjšujejo, predvsem pa je to tudi posledica gospodarske krize in še vedno dolgega obdobja vključenosti mladih v izobraževanje. Mladi, ki šele vstopajo na trg dela, se večinoma zaposlujejo v bolj nestalnih oblikah zaposlitve, predvsem za določen čas, zaposleni s takimi pogodbami pa so bili na začetku krize pogosto prvi, ki so jih delodajalci odpustili.

Število delovno sposobnih mladih se zmanjšuje.¹ Mladi na trg dela večinoma vstopajo po končanem šolanju, zato večina začne aktivno iskati zaposlitev po dopolnjenem dvajsetem letu starosti, še izraziteje pa v drugi polovici dvajsetih let. Opazno je, da **zaradi vključenosti v izobraževanje med delovno aktivnimi skoraj ni mlajših od 20 let;** konec leta 2005 jih je bilo 3145, do konca leta 2014 pa le še 1628. Nekaj nad 24 tisoč delovno aktivnih je bilo starih od 20 do 24 let, več kot 80 tisoč pa od 25 do 29 let (SURs, 2015).

Prihodnje demografske spremembe bodo pomembno vplivale na trg dela. Število mladih in njihov delež v prebivalstvu se ne bo bistveno spreminjal oziroma zmanjševal, se bo pa zelo povečalo število in s tem tudi delež starejših, to je starih 65 let ali več. Staranje prebivalstva je eno izmed dejstev, ki mu bo Slovenija morala nameniti več pozornosti.² Povečal se bo pritisk na javne finance, predvsem na pokojninsko in zdravstveno blagajno, zaradi česar bo morala Slovenija v prihodnosti še bolj spodbujati aktivno staranje in podaljševanje delovne aktivnosti ter povečati vključenost delovno sposobnega prebivalstva v delovno aktivnost.

Treba bo povečati delovno aktivnost starejših, žensk in seveda mladih. Pri slednjih bo bistvenega pomena predvsem spodbujanje pravočasnega zaključevanja študija in čimprejšnje vključevanje na trg dela.

¹ Če je bilo še leta 1995 v starosti od 15 do 29 let delovno aktivnih več kot 442 tisoč oseb, se je do leta 2015 njihovo število zmanjšalo na 335 tisoč; zmanjšalo se je za 106.917 oseb oz. 24,2 %. Zmanjšuje se tudi njihov delež v skupnem prebivalstvu, z 22,2 % v letu 1995 na 16,3 % v letu 2015, v naslednjih desetletjih pa se bo po napovedih projekcije EUROPOP13 (SURs, 2015c) njihov delež gibal med 14,5 % in 16,9 %.

² V Sloveniji se hitro povečuje število starejših (65 let ali več), medtem ko število mladih upada in trenutno med delovno sposobne prehajajo majhne generacije, rojene v devetdesetih letih. Vendar pa lahko po projekciji EUROPOP2013 (SURs, 2015c) v naslednjih desetletjih pričakujemo, da se število mladih ne bo bistveno zmanjšalo, večinoma se bo gibalo na ravni od 280 do 320 tisoč (leta 1995 v starosti od 15 do 29 let več kot 442 tisoč). Močno se bo povečalo število in posledično tudi delež starejših, to je starih 65 let ali več, ki se bo postopno zviševal in najvišjo raven dosegel okrog leta 2055, ko bodo starejši predstavljali 30,1 % prebivalstva.

Gospodarske razmere v Sloveniji so se v zadnjem letu izboljšale. v letu 2014 so se razmere na trgu dela stabilizirale, skupno število delovno aktivnih in tudi mladih se je povečalo za 0,5 %. Mladi, ki so že delovno sposobni, se pogosto še izobražujejo. Tako med delovno aktivnimi, mlajšimi od 20 let, prevladuje srednja izobrazba (77,0 %), z naraščanjem starosti pa vedno večji delež delovno aktivnih predstavljajo osebe s terciarno izobrazbo. Zelo malo mladih delovno aktivnih ima samo osnovnošolsko izobrazbo, vendar delež te ravni s starostjo narašča.

Brezposelnost mladih se znižuje, vendar nekatere težave ostajajo. v prvem letu krize se je število brezposelnih mladih povečalo za 50,5 % na 27.424 oseb, njihov delež pa se ni bistveno povečal, saj se je med brezposelnimi znašlo tudi veliko oseb, starih 30 let ali več. V prvem letu krize so delodajalci močno omejili novo zaposlovanje, število zaposlenih so zmanjševali predvsem na račun odpuščanja zaposlenih v bolj nestalnih oblikah dela. K rasti brezposelnosti mladih je pomembno prispevalo tudi dejstvo, da se je zmanjšalo število prostih delovnih mest; manj priložnosti za zaposlitev je povzročilo, da se je na Zavodu RS za zaposlovanje (v nadaljevanju: ZRSZ) prijavilo več mladih, ki so v letih pred krizo prešli iz šole neposredno v zaposlitev. Z umiritvijo razmer na trgu dela se je umirilo tudi prijavljanje oseb, ki so izgubile zaposlitev za določen čas, presežnih delavcev, stečajnikov, ki pa so pogosto stari več kot 30 let. V obdobju od januarja do septembra 2015 se je v evidenco brezposelnih na novo prijavilo 21.823 oseb v starosti od 15 do 29 let, kar je za 2862 oseb oz. 11,6 % manj kot v istem obdobju predhodnega leta. Število registrirano brezposelnih mladih (15–29 let) je oktobra 2015 znašalo 26.195, kar je za 13,8 % manj kot oktobra preteklega leta.

Podatki o stopnji registrirane brezposelnosti mladih kažejo pozitiven trend, vendar pa jih je treba uporabljati previdno. Stopnja registrirane brezposelnosti prikazuje delež registrirano brezposelnih med aktivnim prebivalstvom, za Slovenijo pa je značilno, da mladi predvsem zaradi nadaljevanja šolanja ostajajo neaktivni. **Slovenija se po vključenosti mladih v terciarno izobraževanje še vedno uvršča med vodilne države v Evropski uniji in se je tudi v krizi ohranjala na visoki ravni** (v letu 2012 močno presega povprečje EU). Delež prebivalstva, starega od 19 do 24 let, ki študira, se je v Sloveniji v zadnjih petih letih res znižal za dve odstotni točki (47,7 %), a še vedno študira skoraj polovica mladih³. Takšna gibanja so povezana z visokim deležem mladih, vpisanih v srednješolske programe, ki omogočajo nadaljevanje izobraževanja na terciarni ravni, z ugodnim razmerjem med številom prijav in številom vpisnih mest v višješolskem strokovnem izobraževanju in na visokošolskem študiju, z odsotnostjo šolnin za redno vpisane na prvo in drugo stopnjo študija in ugodnostmi, ki izhajajo iz statusa študenta (Vir: SURS, Vpis študentov v višješolsko in visokošolsko izobraževanje).

Stopnja registrirane brezposelnosti je tako za starostno skupino od 15 do 24 let kot od 25 do 29 let nad povprečjem. Julija 2015 najvišjo stopnjo registrirane brezposelnosti beležimo za starostno skupino 15–24 let (25,0 %), za starostno skupino 25–29 let pa je stopnja brezposelnosti znašala 16,9 %. Stopnja registrirane brezposelnosti se sicer znižuje, saj je v letu prej za starostno skupino 15–24 let znašala 28,3 %, za starostno skupino 25–29 let pa 18,6 %. Tudi podatki o stopnji brezposelnosti po anketi o delovni sili (v nadaljevanju: ADS) kažejo pozitiven trend: za starostno skupino 15–24 let je v drugem četrtletju 2014 znašala 19,5 %, v drugem četrtletju 2015 pa je padla na 15,7 %.

---

³ V študijskem letu 2014/15 se je vpisalo 83.700 študentov ali 7.000 manj kot v predhodnem letu (delno lahko ta upad pripišemo tudi manj številnim generacijam mladih). Nasprotno pa se število študentov visokošolskih podiplomskih študijskih programov zvišuje, predvsem študentov magistrskega študija (2. bolonjska stopnja). V študijskem letu 2014/15 se jih je vpisalo skoraj 20.000 (to je več kot četrtnina vseh visokošolskih študentov).

Stopnja NEET za starostno skupino 15–24 let je 8,6 % v drugem četrtletju 2015 (8,5 % v drugem četrtletju 2014 oz. 9,2 % v drugem četrtletju 2013). Število mladih, ki spadajo v skupino NEET, je enako kot preteklo leto in znaša okvirno 18.000, od teh jih pribl. 9000 ni registriranih v evidenci brezposelnih oseb pri ZRSZ.

Učinki stabilnih gospodarskih razmer in jamstva za mlade se kažejo tudi v večjem zaposlovanju mladih. V letu 2014 se je zaposlilo 25.742 brezposelnih oseb v starosti od 15 do 29 let, kar je za 4915 oseb oz. 23,6 % več kot v istem obdobju predhodnega leta. V letošnjih devetih mesecih se je zaposlilo že 18.514 mladih, v primerjavi z istim obdobjem lani je to sicer za 6,4 % manj, a za 15,3 % več kot v primerljivem obdobju 2013.

V strukturi registrirano brezposelnih mladih vzbuja skrb zlasti podaljšanje trajanja brezposelnosti nekaterih skupin mladih. Kljub temu da mladi v povprečju hitreje zapustijo brezposelnost kot druge skupine brezposelnih, se povečuje število dolgotrajno brezposelnih mladih. Veliko mladih se zaposli relativno hitro – pribl. 42 % se jih iz evidence ZRSZ odjavi zaradi zaposlitve v štirih mesecih po prijavi, 27 % pa se jih vrne v izobraževanje in nadaljuje šolanje. Mladi v starosti od 15 do 19 let so na ZRSZ v povprečju prijavljeni 8,4 meseca, v starosti od 20 do 24 let 11,8 meseca ter v starosti od 25 do 29 let 13,7 meseca; v povprečju so bili mladi brezposelni nekaj več kot eno leto, to je 12,9 meseca. Za primerjavo: stari 30 let ali več so bili na ZRSZ v povprečju prijavljeni več kot dve leti (31,6 meseca) – podatki ZRSZ, september 2015.

Septembra 2015 je bilo dolgotrajno brezposelnih 8656 mladih, med njimi je bilo kar 469 oseb, ki so brezposelne že pet let ali več. Delež dolgotrajno brezposelnih mladih je bil 37,7 %, skrb vzbujajoč pa je zlasti delež izrazito dolgotrajno brezposelnih mladih, ki je znašal 15,1 % – skoraj vsak šesti mladi je bil brezposeln že dve leti ali več. Med njimi je 1276 mladih z osnovnošolsko izobrazbo in 386 mladih s terciarno izobrazbo. **Med dolgotrajno brezposelnimi narašča delež diplomantov, ki so končali študij s področja umetnosti in humanistike ter družbenih, poslovnih, upravnih ter pravnih ved, manjši delež pa predstavljajo zlasti diplomanti s področja zdravstva in sociale ter izobraževalnih ved.**

Kljub pozitivnem trendu pa so zaposlitvene možnosti mladih še vedno zelo omejene, zato je treba oblikovati ukrepe, ki bodo mladim pomagali in jih podprli na poti do zaposlitve. Ukrepi morajo zajemati sistemske rešitve, inovativne in učinkovite pristope ter hitro aktivacijo mladih na trgu dela.

2 Načela izvajanja jamstva za mlade

Pri izvajanju jamstva za mlade se upoštevajo naslednja načela:

I. Načelo ciljnega in segmentiranega ukrepanja

V skladu s Priporočilom o vzpostavitvi jamstva za mlade, ki ga je aprila 2013 sprejel Svet Evropske unije, je treba izvesti programe, ki vključujejo mlade od 15 do 24 leta starosti, vendar se lahko države članice po potrebi odločijo tudi za razširitev te ciljne skupine. Ker je za Slovenijo značilen velik delež brezposelnih, starih od 25 do 29 let (kot posledica velikega vpisa v terciarno izobraževanje), jamstvo za mlade vključuje oziroma upošteva razširjeno ciljno skupino mladih v starosti do vključno 29 let.

Mladi niso homogena skupina, med seboj se razlikujejo glede na številne dejavnike, ki določajo njihov položaj na trgu dela.⁴ Pri uresničevanju jamstva za mlade je treba izvajanje ukrepov usmeriti k reševanju potreb mladih, pri tem pa se predvsem osredotočiti na tiste mlade, ki so najbolj odrinjeni s trga dela oziroma so v nevarnosti, da postanejo odrinjeni.

Ukrepi jamstva za mlade bodo v obdobju 2016–2020 ciljno usmerjeni k tistim, ki pomoč pri vstopu na trg dela dejansko potrebujejo. Veliko mladih je neposredno zaposljivih, saj imajo aktualno znanje, so aktivni in bolj prilagodljivi kot starejši delavci. Izkušnje iz tujine kažejo, da je za mlade v prvih treh mesecih brezposelnosti najpomembnejši dejavnik uspeha prav čim pogostejši stik z delodajalci. Temu sledi tudi jamstvo za mlade, ki predvideva, da se mladim ponudi ukrepanje po stopnjah glede na potrebe in trajanje brezposelnosti. Mladim, ki imajo večje možnosti na trgu dela, so na voljo predvsem ukrepi napotovanja na delovna mesta in kariernega svetovanja ter učenja veščin iskanja zaposlitve, medtem ko so intenzivnejši ukrepi aktivne politike zaposlovanja namenjeni mladim z manj priložnosti in daljšim trajanjem brezposelnosti.

Glede na podatke analize mladih na trgu dela v Sloveniji več pomoči pri prehodu na trg dela potrebujejo:

- mladi, ki so brez poklicne izobrazbe,
- iskalci prve zaposlitve,
- mlade ženske s terciarno izobrazbo in
- dolgotrajno brezposelni mladi, ki so v evidenci brezposelnih oseb že 12 mesecev in več.

Pri tem je treba preprečevati tudi nadaljnji prehod mladih v dolgotrajno brezposelnost in že v okviru osnovnega kariernega svetovanja kmalu po nastanku brezposelnosti preveriti in ugotoviti, ali ima posameznik zaposlitvene ovire, in mu ponuditi ustrezno pomoč.

Glavni cilj jamstva za mlade je hitra aktivacija mladih na trgu dela, čemur v celoti sledi tudi Izvedbeni načrt Jamstva za mlade 2016–2020. Posebno intenzivni ukrepi jamstva za mlade pa bodo namenjeni tudi dolgotrajno brezposelnim mladim in povratnikom v shemo jamstva za mlade, ki se jim kljub vključitvi v ukrepe jamstva za mlade ni uspelo zaposliti.

II. Načelo vzajemne obveznosti

⁴ Evropska komisija v delovnem dokumentu SWD (2012) 409 (Delovni dokument Služb Komisije SWD (2012) 409 Spremeni dokument k Predlogu za priporočilo Sveta o vzpostavitvi jamstva za mlade, Bruselj, 5. 12. 2012, str. 2) ugotavlja, da »za veliko število mladih zadostuje kratko in mehko posredovanje, na primer univerzalno poklicno svetovanje ali informacije o izobraževanju in trgu dela, da sami dosežejo želene cilje v opredeljenem časovnem obdobju. Drugi bodo potrebovali oceno udeležencev na trgu dela, posredovanje prostih delovnih mest in, če je to potrebno, kratko usposabljanje za pisanje življenjepisa. Nekateri, pogosto gre za prikrajšane mlade (kot so tisti z nizko izobrazbeno ravno in drugi omejitvami), bodo potrebovali globlje, dolgotrajnejše in bolj kompleksno posredovanje ter uporabo oprijemljivih ponudb, da se jim bo zagotovilo, da bodo tudi oni imeli koristi od jamstva za mlade. Namen jamstva za mlade je, da se zagotovi, da nihče ne ostane prepuščen samemu sebi in da mladi, ki si sami niso uspeli zagotoviti zaposlitve, po določenem obdobju dobijo ponudbo za delo, nadaljnje izobraževanje, vajeništvo ali pripravništvo.«

Izvedbeni načrt Jamstva za mlade 2016–2020 vključuje sistemske, preventivne in aktivne ukrepe. Slednji so namenjeni mladim po zaključku šolanja, ko stopijo na trg dela.

Pogoj za pridobitev ponudbe (kakovostna ponudba v skladu s predpisano metodologijo poročanja o izvajanju jamstva za mlade⁵) v okviru jamstva za mlade v Sloveniji je prijava v evidenco brezposelnih oseb na ZRSZ. Hkrati z vpisom v evidenco brezposelnih se mlada oseba, ki ustreza ciljni skupini, vključi tudi v shemo jamstva za mlade.

Mlada oseba v starosti do 29 let je z vpisom v evidenco brezposelnih oseb vključena v shemo jamstva za mlade in upravičena do ukrepov hitre aktivacije v okviru te sheme v skladu z dogovorjenim zaposlitvenim načrtom. Z vključitvijo v jamstvo za mlade pridobi možnost vključitve v ukrepe jamstva za mlade, hkrati pa dobi tudi obveznosti in dolžnosti, ki izhajajo iz statusa brezposelne osebe.

Med vključitvijo v jamstvo za mlade za osebo veljajo enaka pravila kot za druge brezposelne osebe, kar pomeni, da mora aktivno iskati zaposlitev, se vključevati v ukrepe aktivne politike zaposlovanja in jamstva za mlade v skladu z dogovorjenim zaposlitvenim načrtom. Pri tem ne gre za prisilo, temveč za dogovor med svetovalcem zaposlitve in mlado brezposelno osebo, ki izraža posameznikove potrebe in možnosti na trgu dela, cilj dogovorjenih aktivnosti pa je povečati posameznikovo zaposljivost.

III. Načelo hitre aktivacije ter stopnjevanja storitev in ukrepov

Opredelitev pojmov

Storitve: individualno in skupinsko informiranje in karierno svetovanje, pripomočki za samostojno vodenje kariere. Cilj storitev je identifikacija kakovostne ponudbe oziroma ukrepa, ki bo mladi brezposelni osebi najučinkoviteje pomagal pri prehodu na trg dela oziroma v zaposlitev.

Ponudba: zaposlitev, pripravništvo, vključitev v formalno izobraževanje oziroma nadaljevanje šolanja, vajeništvo ter ukrepi »hitre aktivacije« jamstva za mlade, navedeni v tabeli 2.

Postopek obravnave mladih v okviru jamstva za mlade sledi načelu opolnomočenja mladih za prevzemanje odgovornosti pri načrtovanju lastne kariere in iskanju zaposlitvenih priložnosti ob podpori z ukrepi, ki jih ponujajo izvajalci jamstva za mlade⁶.

V skladu s tem načelom je v nadaljevanju predstavljen postopek obravnave mladih po prijavi v evidenco brezposelnih oseb. Pristop je usmerjen k spodbujanju mladih brezposelnih, da postanejo aktivni pri iskanju zaposlitve.

Potek obravnave mladih na ZRSZ

Po prijavi v evidenco brezposelnih oseb je vsem mladim (starim od 15–29 let) zagotovljeno informiranje in osnovno karierno svetovanje pri svetovalcu za mlade. Prvo karierno svetovanje ima

⁵ Indicator Framework for Monitoring the Youth Guarantee,, INDIC/10/12052015/EN-rev; dostopno: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1094&langId=en>

⁶ Evropska komisija opozarja (SWD (2012) 409 Spremeni dokument k Predlogu za priporočilo Sveta o vzpostavitvi jamstva za mlade, Bruselj, 5. 12. 2012) na moralno tveganje pri izvajanju jamstva za mlade, v primeru če se mladi preveč zanašajo na zunanjo organizacijo, kot je zavod za zaposlovanje, da jim zagotovi zaposlitev. Priporoča uvedbo aktivnega in individualnega vodenja na začetku postopka obravnave, tako da se mladim pomaga pri iskanju prostih delovnih mest ali izobraževalnih ustanov, ki jim ustrezajo, in se jih uči večšin iskanja zaposlitve, na primer pomaga pri pisanju njihovih prijav, tako da se poveča možnost za uspeh.

namen ugotoviti specifične potrebe mladega iskalca zaposlitve, zaposljivost, preveriti interese in kompetence ter dogovoriti zaposlitvene cilje in nadaljnje aktivnosti, vključno z vrsto ponudbe, ki bo najbolje odgovorila na ugotovljene potrebe. Svetovalec bo preveril veščine iskanja zaposlitve in se z mlado brezposelno osebo dogovoril za aktivnosti izboljšanja le-teh. Cilj je izdelava kakovostnega življenjepisa in profilov na ustreznih portalih. Z večino mladih bo svetovalec vzpostavil elektronski način komunikacije za hitro in učinkovito izmenjavo informacij med osebnimi srečanji s svetovalcem. Kariernemu svetovanju sledi napotovanje na prosta delovna mesta v skladu z aktualnimi potrebami trga dela. Mladi so v skladu z zaposlitvenimi cilji vabljeni na hitre zmenke z delodajalci in predstavitve možnosti zaposlovanja.

Svetovalci za mlade dajejo informacije o možnostih in priložnostih za usposabljanje, izobraževanje ali uresničitev poslovne ideje v lokalnem in širšem okolju. V kariernih središčih je na voljo informiranje in pomoč pri iskanju zaposlitve, uporaba pripomočkov za samostojno vodenje kariere ter kratke delavnice s predstavitvijo sodobnih načinov iskanja zaposlitve.

Mladim, ki si želijo svojo priložnost poiskati na evropskem trgu dela, se ponudi informiranje in svetovanje EURES ter informacije o sistemu »Moja prva zaposlitev EURES«, ki jim pomaga izkoristiti priložnost za zaposlitev v Evropi. ZRSZ bo vsem mladim, ki bodo to želeli, pomagal pri iskanju zaposlitve v tujini in uporabi spletnega portala za iskanje zaposlitve v tujini.

Kadar je že v prvem svetovanju mogoče ugotoviti, katera ponudba bo najučinkovitejša, se svetovalec in brezposelna oseba dogovorita za vključitev v nadaljnje izobraževanje, usposabljanje ali projektno učenje za mlajše odrasle (PUM-O)⁷.

Cilja prve obravnave sta identifikacija potreb osebe ter aktiviranje za samostojno iskanje zaposlitve.

Po treh mesecih brezposelnosti sledi ponovno karierno svetovanje s pregledom učinkovitosti opravljenih aktivnosti in prijave dokumentacije, vključno s profili na ustreznih portalih, dogovorom o ponudbi ukrepa jamstva za mlade in načrtovanjem nadaljnjih aktivnosti za podporo mladim pri iskanju zaposlitve. Aktivnosti obsegajo predvsem karierno svetovanje, oblikovanje novih zaposlitvenih ciljev in iskanje priložnosti v okolju, uporabo pripomočkov za samostojno načrtovanje kariere in/ali vključitev v skupinsko obliko učenja veščin vodenja kariere v kariernih središčih ZRSZ. Ukrepi jamstva za mlade in aktivne politike zaposlovanja (APZ) pa v tej fazi obsegajo predvsem ukrepe usposabljanja in izobraževanja ter usposabljanja na delovnem mestu, katerih namen je pridobivanje izkušenj in povečevanje zaposljivosti. Usposabljanje bo prilagojeno posameznim ciljnim skupinam in potrebam posameznika v povezavi z dejanskimi potrebami konkretnih delodajalcev. Nadaljuje se napotovanje na prosta delovna mesta in drugi načini predstavitve delodajalcem.

Cilj obravnave je identifikacija najučinkovitejše ponudbe.

Po štirih mesecih brezposelnosti oziroma po zaključku različnih oblik usposabljanja (po vrnitvi v shemo jamstva za mlade) se brezposelni osebi ponudijo intenzivnejše storitve in dodatni ukrepi podpore v okviru jamstva za mlade in APZ. Med storitvami je to poglobljeno karierno svetovanje in/ali vključitev v skupinsko obliko učenja veščin vodenja kariere pri koncesionarjih. Ukrepi vključujejo intenzivnejše spodbude za delodajalce (subvencije za zaposlitev in pripravištvo v določenih sektorjih) v skladu s ciljnim skupinami posameznega ukrepa. Prav tako se nadaljuje napotovanje na prosta

⁷ PUM-O je javnoveljavni program neformalnega izobraževanja in se izvaja z namenom, da mladim, ki so brez izobrazbe, poklica in zaposlitve, pomaga pri preseganju socialne osamelosti in jih spodbudi k nadaljevanju šolanja, kjer pa to ni mogoče, spodbuja pridobivanje veščin, ki olajšajo pot do zaposlitve. S pomočjo mentorjev mladi rešujejo tudi težave, ki so pripomogle k temu, da so opustili šolanje (odnosi v družini, slaba samopodoba, odvisnosti, socialne stiske itd.). PUM se v Sloveniji izvaja že vrsto let in dosegla odlične učinke.

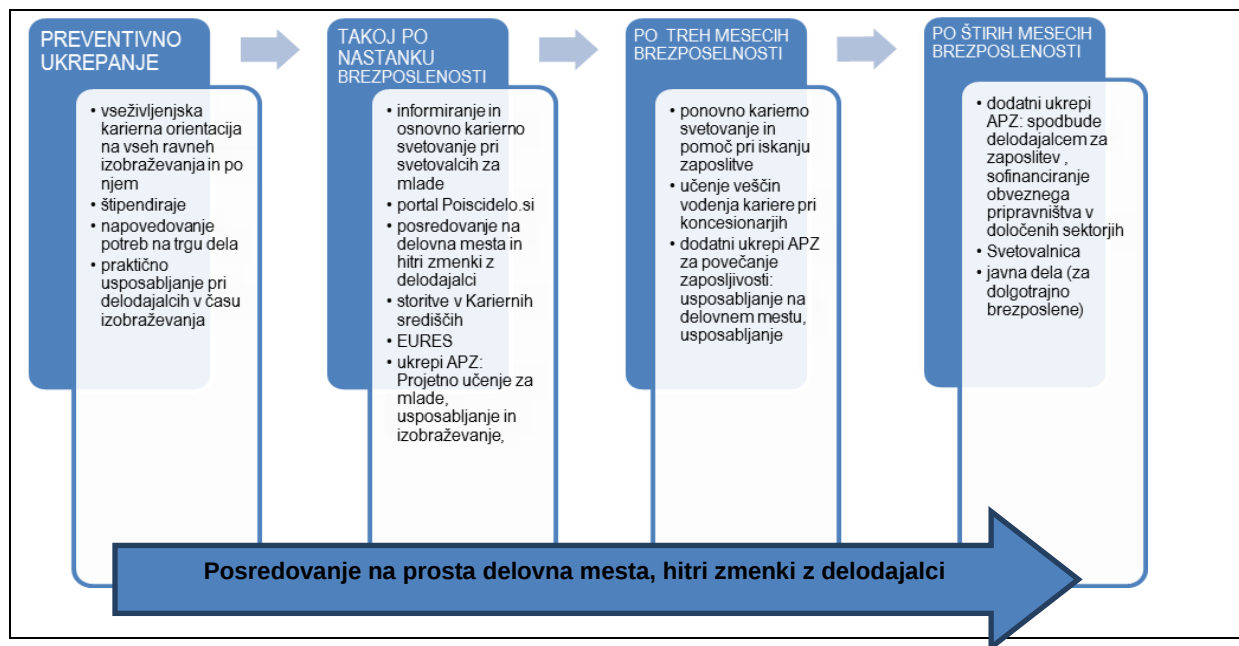
delovna mesta in druge oblike stikov med brezposelnimi mladimi in delodajalci ter tudi druge prej opisane aktivnosti.

Cilj obravnave je stopnjevanje aktivnosti za prehod na trg dela in vključitev v novo ponudbo po izteku prejšnje.

Po dvanajstih mesecih brezposelnosti pa se ponudijo najintenzivnejši ukrepi, ki so namenjeni najbolj ranljivim na trgu dela, kot npr. vključitev v javna dela in spodbude za zaposlovanje dolgotrajno brezposelnih mladih. V okviru storitev pa poglobljeno karierno svetovanje in vključitev v svetovalnico, ki jo izvajajo koncesionarji. Svetovanje se s trajanjem brezposelnosti vedno bolj prilagaja potrebam posameznika.

Cilj obravnave je ohranjanje zaposljivosti osebe in pridobivanje potrebnih delovnih izkušenj.

Shema 1: Potek obravnave mladih na ZRSZ

IV. Načelo medresorskega sodelovanja in partnerskega pristopa

Pri pripravi in izvedbi jamstva za mlade je izredno pomembno povezovanje resorjev (predvsem zaposlovanje, gospodarstvo in izobraževanje), da se z izvedenimi aktivnostmi dosežejo optimalni učinki.

V jamstvo za mlade so vključeni vsi ukrepi ne glede na resorno pristojnost in njihov vir financiranja. Za izvajanje Jamstva za mlade 2016–2020 bodo odgovorni naslednji resorji:

- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (v nadaljevanju: MDDSZ) kot nacionalni koordinator jamstva za mlade,
- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (v nadaljevanju: MIZŠ),
- Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo (v nadaljevanju: MGRT),
- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (v nadaljevanju: MKGP),
- Ministrstvo za kulturo (v nadaljevanju: MK).

Za uspešno izvajanje jamstva za mlade je ključnega pomena sodelovanje in povezovanje s socialnimi partnerji, predstavniki mladih in ZRSZ. Samo tako bomo dosegli želene dolgoročne učinke na trgu dela, zadostili potrebam gospodarstva ter hkrati upoštevali želje in potrebe mladih.

Sodelovanje pri pripravi dokumenta:

Pri pripravi predloga jamstva za mlade so bili upoštevani pozivi Evropske komisije, strateški dokumenti RS, ki so povezani s širšo problematiko zaposlovanja mladih, predlogi vseh relevantnih resorjev ter ZRSZ, analize ZRSZ Mladi in trg dela⁸ (oktober 2015), izsledki do zdaj opravljenih evalvacij ukrepov na trgu dela in predlogi mladih.

Predlog dokumenta Jamstvo za mlade 2016–2020 je nastajal v tesnem sodelovanju s predstavniki mladih, ZRSZ in že naštetimi posameznimi resorji.

Sodelovanje v fazi izvajanja:

V izvajanje jamstva za mlade bodo kot upravičenci ali izvajalci vključeni delodajalci, društva, mladinske organizacije, javni skladi, javne agencije, javni in drugi zavodi, nevladne organizacije in druge organizacije, ki bodo izpolnjevale pogoje ter merila za izbor.

Posebej veliko vlogo imajo mladinske organizacije pri obveščanju in informiranju mladih o ukrepih jamstva za mlade, saj imajo že uveljavljene sodobne kanale komuniciranja, ki ustrezajo komunikacijskim navadam mladih (npr. privlačne in interaktivne spletne strani, družabna omrežja, sisteme elektronskega obveščanja ipd.). Poleg tega so mladinske organizacije zaradi svojega vsakodnevnega stika z mladimi, predstavniki t. i. skupine NEET, ki niso prijavljeni pri ZRSZ ali drugi uradni instituciji, najustreznejše za izvajanje različnih aktivnosti doseganja mladih, ki so odrinjeni na rob družbe.

Sodelovanje s predstavniki mladih so potekala v okviru delovne skupine za spremljanje izvajanja jamstva za mlade, v okviru katere, poleg vseh vladnih resorjev, ki izvajajo ukrepe jamstva za mlade, sodelujejo tudi predstavniki organizacij, ki delujejo v mladinskem sektorju oz. so reprezentativni predstavniki mladih:

- Mladinski svet Slovenije,
- Študentska organizacija Slovenije,
- Sindikat Mladi plus,
- Mreža MaMa,

⁸ Analiza Mladi in trg dela, Zavod RS za zaposlovanje, Ljubljana, oktober 2015, dostopno na: http://www.ess.gov.si/_files/7755/Analiza_Mladi_in_trg_dela_2015.pdf

- Zavod Ypsilon.

Delovna skupina sodeluje v vseh fazah priprave in spremljanja izvajanja ukrepov jamstva za mlade.

Socialni partnerji imajo vlogo tudi pri potrjevanju finančnih razrezov za ukrepe APZ in kohezijske politike v okviru načrta ukrepov APZ za posamezno leto oziroma proračunsko obdobje.

3 Izvajalci jamstva za mlade

ZRSZ je glavni ponudnik ukrepov jamstva za mlade, ki so namenjeni brezposelnim osebam. Za uspešno izvajanje jamstva za mlade mora poznati ukrepe drugih izvajalcev, vzpostaviti učinkovito komunikacijo s šolami ter drugimi ponudniki usposabljanj in izobraževanj. Izrednega pomena je tudi intenzivno sodelovanje z delodajalci v lokalnem okolju, pri svojem delu pa se mora ZRSZ povezovati tudi z drugimi institucijami, ki prav tako obravnavajo mlade, predvsem s centri za socialno delo. Institucije, ki delajo z mladimi, kot so npr. centri za socialno delo, izobraževalne ustanove ter mladinske organizacije in NVO, ki delujejo v mladinskem sektorju, mlade obveščajo in usmerjajo, da se čim prej po končanem izobraževanju prijavijo pri ZRSZ.

ZRSZ deluje na treh ravneh:

- **centralna služba** – sedež ZRSZ z vodstvom in ter v območnih službah z uradi za delo,
- **12 območnih služb** – opravljajo strokovne in operativne naloge s področja dejavnosti ZRSZ na svojem območju, spremljajo in proučujejo gibanje zaposlenosti in brezposelnosti, svetujejo in strokovno ter operativno pomagajo uradom za delo v okviru območnih služb ter sodelujejo z delodajalci, izvajalci dejavnosti zavoda in regionalnimi oziroma lokalnimi subjekti na trgu dela,
- **58 uradov za delo**, ki so locirani v vseh upravnih enotah, z neposredno povezavo zagotavlja strankam pravice s področja posredovanja zaposlitve in dela, zaposlitvenega svetovanja, uveljavljanja pravic iz zavarovanja za primer brezposelnosti, izvajanja ukrepov zaposlovanja ter poklicnega svetovanja mladini in odraslim.

4 Izvedbeni načrt Jamstva za mlade 2016–2020

Vlada Republike Slovenije po posvetu s ključnimi deležniki sprejetja

Izvedbeni načrt Jamstva za mlade 2016–2020,

s katerim bo vsaki mladi osebi v starosti od 15–29 let ponujena zaposlitev (tudi s pripravništvom), vključitev v formalno izobraževanje, usposabljanje na delovnem mestu ali drugo usposabljanje, povezano s potrebami delodajalcev, v štirih mesecih po prijavi v evidenco brezposelnih oseb pri Zavodu RS za zaposlovanje.

Jamstvo za mlade, ki ga sprejema Vlada RS, sledi pozivu Evropske komisije, naj države članice zagotovijo, da vsi mladi v starosti do 25 let v Evropi v štirih mesecih po prenehanju šolanja ali začetku brezposelnosti dobijo kakovostno ponudbo za zaposlitev, nadaljnje izobraževanje, vajeništvo ali pripravništvo, hkrati pa izraža tudi posebnost Slovenije, saj širi ciljno skupino. **Ker mladi v Sloveniji pozno vstopajo na trg dela, v ciljno skupino jamstva za mlade v Republiki Sloveniji med mlade prištevamo vse osebe v starosti od 15 do 29 let (torej tiste, ki še niso dopolnile 30 let).**

Izvedbeni načrt Jamstva za mlade 2016–2020 je strateški načrt države, ki je pripravljen na podlagi pobude Evropske komisije, z namenom opredeliti cilje in pogoje jamstva za mlade v Republiki Sloveniji. Vsebuje 15 ukrepov, ki sledijo konkretnim ciljem. Ti bodo doseženi z izvajanjem različnih aktivnosti vseh pristojnih resorjev. V nadaljevanju so predstavljeni ukrepi in cilji ter navedena okvirna predvidena finančna sredstva za leta 2016–2020. Aktivnosti v okviru posameznega ukrepa se bodo izvajale v skladu s področnimi predpisi in sprejetim proračunom za posamezna proračunska obdobja.

Jamstvo za mlade se bo v obdobju 2016–2020 uresničevalo s strukturnimi reformami in konkretnimi pobudami, ki bodo izboljševale položaj mladih na trgu dela, v skladu z izvedbenim načrtom, ki je predstavljen v nadaljevanju.

Ukrepi izvedbenega načrta se delijo na dva vsebinska sklopa: na t. i. preventivni sklop ukrepov, namenjen mladim, ki še niso prišli na trg dela, in drugi sklop ukrepov, ki je namenjen hitri aktivaciji mladih na trgu dela. V okviru obeh sklopov so predvideni sistemski in tudi programski (kratkoročni) ukrepi.

4.1 Zgodnje ukrepanje in aktivacija

Izvedeni bodo trije glavni **sistemske ukrepi** na področju zgodnjega ukrepanja in aktivacije pred prihodom mladih na trg dela. Prvi ukrep se nanaša na vseživljenjsko karierno orientacijo, drugi ukrep zajema sistemske spremembe na področju pripravištev, tretji pa predvideva prenovo sistema poklicnega izobraževanja.

Preventivno ukrepanje se bo začelo že takrat, ko so mladi še vključeni v izobraževanje. Na voljo jim bo predvsem vseživljenjska karierna orientacija, informiranje o možnostih na trgu dela in uspešnih strategijah iskanja zaposlitve. V šolah se bo nadaljevalo in dopolnilo spodbujanje ustvarjalnosti, podjetnosti in inovativnosti, s štipendijsko politiko pa se bo krepil pomen kadrovskih štipendij ter promoviralo poklice, ki so na slovenskem in evropskem prostoru prepoznani kot perspektivni oziroma deficitarni.

Ukrepi zgodnjega ukrepanja in aktivacije so predstavljeni v tabeli 1.

Tabela 1: Zgodnje ukrepanje in aktivacija

	Ukrep	Nosilec ukrepa	Kratka vsebina/Cilj ukrepa	Okvirna predvidena sredstva				
				2016	2017	2018	2019	2020
I.	Zgodnje ukrepanje in aktivacija			EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
	Reforme			v mio. EUR				
1.	Vseživljenjska karierna orientacija	MDDSZ, MIZŠ	Izboljšanje in nadaljnji razvoj storitev vseživljenjske karierne orientacije v šolah ter povečanje dostopnosti informacij o poklicih, karierah in bodočih možnostih zaposlovanja; dvig kakovosti sistema vrednotenja neformalno in priložnostno pridobljenih znanj za uspešno vključevanje na trg dela ter izvajanje različnih modelov odprtega in prožnega prehajanja med izobraževanjem in trgom dela oziroma lokalnim okoljem. Spodbujanje prožnih oblik učenja in podpora kakovostni karierni orientaciji za nadarjene.	4,8	4,4	4,0	3,5	3,5
2.	Sistemske spremembe na področju pripravništev	MJU, MIZŠ, MDDSZ, MZ, MK, MP, MF	Izvedba v skladu z akcijskim načrtom v zvezi z organizacijo in izvedbo opravljanja pripravništev v RS, ki ga je sprejela Vlada RS (sprememba področnih zakonov). S spremembo področnih zakonov se odpravi obvezno pripravništvo ali uvedejo spremembe glede dolžine in vsebine obveznih pripravništev na področjih, kjer so take spremembe smiselne in mogoče. V okviru skupnega kadrovskega načrta organov državne uprave za leti 2016 in 2017 se predlaga posebna kvota dovoljenih zaposlitev po posameznih organih, namenjena izključno zaposlitvam pripravnikom.	Sistemske spremembe, sredstva niso predvidena	Sistemske spremembe, sredstva niso predvidena	/	/	/
3.	Prenova sistema poklicnega izobraževanja	MIZŠ, MDDSZ, MGRT	Postopna uvedba sistema vajeništva (oblikovanje ustreznega normativnega okvira in podpornega okolja); spodbujanje praktičnega usposabljanja pri delodajalcih	4,3	6,2	4,0	4,0	4,0
	Programi/ukrepi							
4.	Spodbujanje ustvarjalnosti, podjetnosti in inovativnosti	MGRT, MIZŠ	Spodbujanje kompetenc ustvarjalnosti, podjetnosti in inovativnosti med mladimi; izvajanje storitev univerzitetnih inkubatorjev ter podore inovativnim socialnim podjetjem ipd.	1,2	1,5	0,7	0,6	0,6
5.	Štipendiranje	MDDSZ, MK	Izvajanje štipendijske politike: regijske štipendijske sheme, štipendije za deficitarne poklice, AD Futura in štipendije za specializirane in deficitarne poklice v kulturi ipd.	4,7	5,9	6,9	6,9	6,9
	Zgodnje ukrepanje in aktivacija – SKUPAJ			15,0	18,0	15,6	15,0	15,0

4.2 Aktivacija mladih na trgu dela

V okviru aktivacije bodo izvedeni štirje sistemski ukrepi. Prvi se osredotoča na okrepljeno svetovanje mladim s poudarkom na hitri aktivaciji na eni strani in aktiviranju dolgotrajno brezposelnih mladih na drugi. Zaradi problema prekarizacije na trgu dela, ki je zelo razširjena predvsem med mladim, se uvaja nov ukrep za preprečevanje in odkrivanje prekarizacije na trgu dela.

Poseben sklop aktivnosti predstavlja tudi razširjeno spodbujanje mednarodne mobilnosti mladih prek mreže EURES in drugih pilotnih projektov. Da bodo o ukrepih jamstva za mlade obveščeni in informirani vsi deležniki na trgu dela in da bi dosegli vse mlade, ki spadajo v skupino NEET, zlasti tiste, ki niso prijavljeni v evidenci brezposelnih oseb pri ZRSZ, se pripravlja ukrep informiranja o jamstvu za mlade.

Ukrepi hitre aktivacije so namenjeni mladim brezposelnim osebam, starim do 29 let, in sodijo v kategorijo »ponudbe« jamstva za mlade skladno z metodologijo spremljanja izvajanja jamstva za mlade⁹. Ukrepi so namenjeni izvajanju aktivnosti, ki bodo spodbujale vključevanje mladih na trg dela.

Načrtovane aktivnosti bodo pokrivalo področje podjetništva in inovativnosti, izobraževanja in usposabljanja mladih brezposelnih oseb ter različne spodbude za zaposlovanje, pri čemer bo posebna pozornost namenjena trajnosti novih zaposlitev. Med brezposelnimi bodo posebne aktivnosti namenjene tudi dolgotrajno brezposelnim in ranljivim mladim.

Ukrepi aktivacije mladih na trgu dela so predstavljeni v tabeli 2.

---

⁹ Indicator Framework for Monitoring the Youth Guarantee,, INDIC/10/12052015/EN-rev; dostopno: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1094&langId=en>

Tabela 2: Aktivacija mladih na trgu dela

	Ukrep	Nosilec ukrepa	Kratka vsebina /Cilj ukrepa	2016	2017	2018	2019	2020
				EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
	Reforme/sistemiški ukrepi			v mio. EUR				
6.	Krepitev svetovalnega dela z mladimi na ZRSZ (svetovalci za mlade)	MDDSZ	Zaposlitev in usposabljanje svetovalcev za brezposelne, ki bodo specializirani za delo z mladimi in dolgotrajno brezposelnimi mladimi	1,3	1,3	1,2	1,2	1,2
7.	Preprečevanje in odkrivanje prekarizacije na trgu dela	MDDSZ	Podpora deležnikom na trgu dela, ozaveščanje o pravicah delavcev in pasteh prekarnih oblik dela ter krepitev inšpekcijskih služb	0,7	0,8	0,4	0,4	0,4
8.	Mednarodna mobilnost	MDDSZ, MIZŠ	Spodbujanje mednarodne mobilnosti mladih prek mreže EURES in drugih pilotnih projektov	0,9	1,0	1,0	0,9	0,9
9.	Informiranje in obveščanje o jamstvu za mlade	MDDSZ	Obveščanje in informiranje o ukrepih jamstva za mlade (promocijske aktivnosti, spletne storitve, aplikacije ipd.) ter drugi projekti, namenjeni informiranju in obveščanju o jamstvu za mlade	0,2	0,1	/	/	/
	Programi/ukrepi hitre aktivacije							
10.	Usposabljanje in izobraževanje brezposelnih mladih	MDDSZ, MK	Programi aktivne politike zaposlovanja, kot so: usposabljanje brezposelnih za poklice, po katerih povprašujejo delodajalci in so oblikovani v skladu z njihovimi aktualnimi potrebami, usposabljanje na delovnem mestu, projektno učenje mlajših odraslih, ukrepi na področju aktivacije mladih v kulturi	7,6	5,4	5,0	4,8	4,6
11.	Spodbude za zaposlovanje mladih	MDDSZ, MIZŠ	Spodbujanje zaposlovanja brezposelnih mladih, iskalcev prve zaposlitve s poudarkom na trajnejših zaposlitvah in zagotavljanju pripravništva na posameznih področjih	21,3	12,4	6,0	5,0	5,0
12.	Ukrepi za ranljive mlade	MDDSZ, MIZŠ	Spodbujanje zaposlovanja dolgotrajno brezposelnih mladih s subvencijami ali vključevanjem v javna dela ter pomoč pri prehodu mladih s posebnimi potrebami na trg dela	8,8	9,2	8,0	7,5	7,0

13.	Podpora podjetništvu mladih	MGRT, MDDSZ	Usposabljanje mladih brezposelnih oseb za ustanovitev podjetja; pomoč pri pripravi podjetniškega načrta; zagotovitev storitev potencialnim podjetnikom in podjetnikom na začetku poslovne poti; spodbude za mlada podjetja; spodbujanje poslovnega sodelovanja in zaposlovanja mladih v mladinskih zadrugah ipd.	1,7	1,7	3,5	3,0	3,0
14.	Mladi na podeželju	MKGP	Podpora mladim za vzpostavitev in razvoj kmetijske dejavnosti in ustvarjanje delovnih mest	11,1	10,4	13,3	13,3	13,3
15.	Projekti za mlade	MDDSZ, MIZŠ, URSM	Izvedba raznovrstnih projektov na temo razvoja novih možnosti zaposlovanja in samozaposlovanja mladih, kot odgovor na družbene izzive; izvedba raziskovalnih projektov z namenom povezovanja med akterji v trikotniku znanja, pri čemer bodo izhodišča potenciali posameznega raziskovalca in njegovih prebojnih idej	1,5	2,5	4,0	3,5	3,5
Aktivacija mladih na trgu dela				55,1	44,8	42,4	39,6	38,9

5 Obseg in finančni okvir izvajanja programa jamstva za mlade

Ocena obsega in števila vključitev brezposelnih mladih

Ključna ciljna skupina jamstva za mlade so mladi, stari do 29 let, ki so prijavljeni v evidenci brezposelnih oseb pri Zavodu RS za zaposlovanje. Konec decembra 2015 je bilo registriranih brezposelnih **26.938 oseb** v starosti od 15 do 29 let, kar je za 3213 oseb oz. 10,7 % manj kot decembra 2014. V obdobju od januarja do decembra 2015 se je v evidenco brezposelnih na **novο prijavilo 34.485 oseb v starosti od 15 do 29 let**, kar je za 3774 oseb oz. 9,9 % manj kot v istem obdobju predhodnega leta. V letu 2014 je bilo v jamstvo za mlade povprečno mesečno vključenih 31.580 mladih brezposelnih.

Na podlagi navedenih podatkov se ocenjuje, da **bo ciljna skupina jamstva za mlade tudi v prihodnje ostala na približno enaki ravni kot v preteklem letu, tj. 35.000 brezposelnih mladih, starih od 15–29 let**, od tega bo predvidoma 60 % mladih, starih od 25–29 let. Približno 60 % vseh na novo prijavljenih ima prebivališče v vzhodni Sloveniji.

Ocena potrebnih sredstev in viri financiranja

Izvedbeni načrt jamstva za mlade je pregled vseh ukrepov, ki učinkujejo v skladu s cilji jamstva za mlade, dejanska izvedba in s tem tudi načrtovanje višine sredstev za izvajanje posameznih ukrepov pa sta določena v izvedbenih dokumentih, ki so podlaga za izvajanje ukrepov na posameznem področju.

Sredstva, navedena pri posameznih ukrepih v tabelah 1 in 2, so okvirna predvidena sredstva. Ocena okvirnih sredstev za leti 2016 in 2017 je pripravljena na podlagi strateških in izvedbenih dokumentov, ki so že potrjeni (Proračun RS za leti 2016 in 2017, Izvedbeni načrti Operativnega programa za obdobje 2014–2020, Smernice za izvajanje ukrepov aktivne politike zaposlovanja 2016–2020, Načrt za izvajanje ukrepov aktivne politike zaposlovanja za leti 2016–2017, Program razvoja podeželja 2014–2020), za naslednja leta (2018–2020) pa je ocena pripravljena na podlagi predvidenih potrebnih sredstev za učinkovito izvajanje jamstva za mlade v skladu s priporočili EU in na podlagi načrtov za izvajanje predvidenih aktivnosti, financiranih iz sredstev evropskih kohezijskih skladov in Programa razvoja podeželja do leta 2020.

V petih letih izvajanja jamstva za mlade (2016–2020) bo za ukrepe predvidoma namenjenih okvirno 300 mio. evrov, od tega največ (70,1 in 62,7 mio. evrov) v prvih dveh letih izvajanja, pozneje pa se predvideva postopno zniževanje višine sredstev po letih. Razlog za takšno razporeditev je predvsem v sedanjem stanju, s katerim se soočajo mladi na trgu dela, ki zahteva hitro in okrepljeno ukrepanje. V letih 2016 in 2017 Slovenija razpolaga še z dodatnimi sredstvi finančnega instrumenta EU Pobuda za zaposlovanje mladih v višini 20,7 mio. evrov. Glede na boljše gospodarske napovedi in s tem izboljšanje razmer na trgu dela se predvideva tudi znižanje brezposelnosti mladih, zato se ocenjuje nekoliko nižja potreba po ukrepanju in s tem tudi nekoliko nižja sredstva na letni ravni v letih 2018–2020. Okvirna predvidena sredstva za izvajanje jamstva za mlade po letih izvajanja so razvidna v tabeli 3.

Tabela 3: Okvirna predvidena sredstva za izvajanje jamstva za mlade v letih 2016–2020

Okvirna predvidena sredstva za izvajanje jamstva za mlade v mio. EUR				
2016	2017	2018	2019	2020
70,1	62,7	58,0	54,6	53,9

Sredstva za izvajanje ukrepov iz jamstva za mlade bodo zagotovljena v Proračunu RS v okviru sredstev integralnega proračuna neposrednih proračunskih uporabnikov, ki so izvajalci ukrepov jamstva za mlade, ter strukturnih skladov Evropske Kohezijske politike in lastne udeležbe, ki bodo vključevale tudi postavke Pobude za zaposlovanje mladih. Konkretni ukrepi se bodo pripravljali za posamezna proračunska obdobja glede na razpoložljiva sredstva integralnega proračuna in kohezijske politike ter v skladu s potrjenimi izvedbenimi dokumenti posameznih resorjev.

6 Spremljanje izvajanja jamstva za mlade

Izvajanje posameznih ukrepov iz jamstva za mlade bodo redno spremljali izvajalci ukrepov.

Redno spremljanje izvajanja Izvedbenega načrta Jamstva za mlade 2016–2020 bo zagotovljeno v okviru posebne delovne skupine, v kateri bodo sodelovali predstavniki vseh resorjev, pristojnih za izvedbo ukrepov jamstva za mlade, kot tudi predstavniki organizacij, ki delujejo v mladinskem sektorju. Izvajalci ukrepov redno – polletno in letno – poročajo delovni skupini o izvajanju ukrepov jamstva za mlade na podlagi podatkov o številu vključitev in porabljenih/razpisanih sredstvih po ukrepih.

Ob koncu obdobja izvajanja jamstva za mlade delovna skupina pripravi zaključno poročilo o izvedbi Jamstva za mlade 2016–2020 in ga predloži Vladi RS v seznanitev.

ZRSZ redno mesečno pripravlja statistično informacijo o mladih na trgu dela, ki poleg statističnih podatkov o brezposelnosti in aktivnosti mladih obsega tudi podatke o vključevanju mladih (starih do 29 let po osnovnih strukturnih značilnostih) v ukrepe aktivne politike zaposlovanja ter podatek o številu vključenih v shemo jamstva za mlade in število ponudb, ki so jih vključeni prejeli.

O izvajanju jamstva za mlade se redno letno poroča tudi Evropski komisiji v skladu s predpisano metodologijo okvira kazalnikov za spremljanje izvajanja jamstva za mlade¹⁰. Metodologijo sestavljajo tri ravni poročanja:

- 1 – agregatno spremljanje na podlagi makroekonomskih kazalnikov
- 2 – neposredno spremljanje na podlagi izvajanja ukrepov jamstva za mlade
- 3 – naknadno spremljanje izhodov iz jamstva za mlade po 6, 12 in 18 mesecih

Kazalniki spremljanja so podrobneje opisani v prilogi okvira kazalnikov za spremljanje izvajanja jamstva za mlade. Podatki za prvo raven poročanja bodo pridobljeni v okviru rednega izvajanja ankete o delovni sili, podatki za drugo in tretjo raven poročanja pa bodo pridobljeni na podlagi evidence brezposelnih oseb na ZRSZ ter s križanjem podatkov z drugimi podatkovnimi zbirkami v skladu z veljavno zakonodajo.

¹⁰ Indicator Framework for Monitoring the Youth Guarantee,, INDIC/10/12052015/EN-rev; dostopno: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1094&langId=en>

7 Priloge

Priloga 1: OPIS UKREPOV JAMSTVA ZA MLADE 2016–2020

Priloga 1: Opis ukrepov Izvedbenega načrta Jamstva za mlade 2016–2020

I. ZGODNJE UKREPANJE IN AKTIVACIJA

Reforme

Izvedeni bodo trije glavni sistemski ukrepi na področju zgodnjega ukrepanja in aktivacije pred prihodom mladih na trg dela. Ciljna skupina teh ukrepov so predvsem mladi, ki so še vključeni v izobraževanje ali so na prehodu iz izobraževanja na trg dela.

1. Vseživljenjska karierna orientacija

Cilj ukrepa je povečanje dostopnosti informacij o poklicih in bodočih možnostih zaposlovanja ter učenja veščin vodenja kariere vsem mladim. Cilji se bodo uresničevali z nadgradnjo in dopolnitvijo storitev vseživljenjske karierni orientacije, ki jo izvajajo osnovne, srednje šole in visoke šole. Pri tem je ključno, da se vsi izvajalci teh storitev na lokalni in regionalni ravni povežejo in oblikujejo učinkovito obsežno mrežo, ki bo mladim ponudila celovito obravnavo. Posebna pozornost mora biti usmerjena tudi na partnersko sodelovanje s šolami.

V okviru ukrepa se bodo izvajale aktivnosti in projekti, povezani z vzpostavitvijo in nadgradnjo kariernih centrov za mlade v šolah, nadaljnega razvoja in izvajanja dejavnosti kariernih centrov v visokem šolstvu ter projektno delo z gospodarstvom, negospodarskim in neprofitnim sektorjem v lokalnem in regionalnem okolju. Pomemben segment ukrepa je tudi dvig kakovosti sistema vrednotenja neformalno in priložnostno pridobljenih znanj za uspešno vključevanje na trg dela.

Temeljita analiza sedanjega dela z nadarjenimi v osnovnih in srednjih šolah bo podlaga za pripravo programov za spodbujanje prožnih oblik učenja za izboljšanje kompetenc, znanj in spretnosti za razvijanje kreativnosti, podjetnosti in inovativnosti nadarjenih: odkrivanje nadarjenih, izobraževanje učiteljev in koordinatorjev za delo z nadarjenimi, razvijanje novih programov, pedagoških modelov in drugih oblik dela ter krepitev karierni orientacije nadarjenih. Prožne oblike učenja vključujejo tudi vključevanje v okolje in partnerstva, sodelovanje z drugimi projekti na področju odličnosti (raziskovalne naloge in druge dejavnosti, tekmovanja itd.), popularizacijo spodbujanja učnih potencialov v različnih javnostih, povezovanje in sodelovanje inovativnih okolij v skupnih mrežah ipd.

Nosilec/izvajalec ukrepa: MDDSZ, MIZŠ

Predvideno obdobje izvajanja: 2016–2020

2. Sistemske spremembe na področju pripravnštva

V okviru ukrepa se bodo izvajale aktivnosti sistemskega urejanja pripravnštva, določene z akcijskim načrtom v zvezi z organizacijo in izvedbo opravljanja pripravnštva v RS (priloga Analize opravljanja pripravnštva v RS, julij 2015) v zvezi:

- z odpravo volonterskega pripravnštva (spremembe področnih zakonov),
- s predpisi o opravljanju pripravnštva in strokovnih izpitov na področju socialnega varstva, v vzgoji in izobraževanju, zdravstvu in knjižničarstvu (spremembe področnih zakonov glede dolžine in vsebine obveznih pripravništev na področjih, kjer so take spremembe smiselne in mogoče),
- z olajšanjem zaposlovanja mladih v javnem sektorju.

Nosilci/izvajalci ukrepa: MJU, MDDSZ, MIZŠ, MZ, MK, MP, MF

Predvideno obdobje izvajanja: 2016–2017

3. Prenova sistema poklicnega izobraževanja

V okviru ukrepa se bo pripravila podlaga za nov model vajeništva v Sloveniji. Predvidena je dopolnitev manjkajočih poklicnih standardov in priprava kurikula, katalogov za praktično izobraževanje in izpitne kataloge. Konkretno se bo izpeljalo nove modele v praksi (npr. obdobja usposabljanja dijakov na delovnem mestu), ter po potrebi izvedlo prenovo / posodobitev programov. Poleg šolskega modela s povečanim številom tednov praktičnega usposabljanja z delom bo razvit tudi model vajeništva z opredeljeno vlogo podpornih inštitucij na državni ravni, ustrezno prilagojenimi kurikuli, usposabljanji mentorjev pri delodajalcih, izbire vajeniških šol in ustreznega vrednotenja znanja skupaj z vmesnimi in zaključnimi izpiti. Organizirana bo podporna mreža vajencem, podjetjem in šolam med izvajanjem izobraževalnega programa na način vajeništva, vzpostavil se bo register verificiranih učnih mest na državni ravni. Pripravljene bodo metodološke podlage, modeli in gradiva za načrtovanje in izvajanje individualizacije v različnih organizacijskih oblikah poklicnega izobraževanja.

Krepila se bo privlačnost in konkurenčnost poklicnega in strokovnega izobraževanja preko promocijskih aktivnosti, kot so predstavitve poklicev in šol, tekmovanj, oglaševanj in drugih aktivnosti za izboljšanje ugleda in prepoznavnosti poklicnega in strokovnega izobraževanja.

V tem okviru ukrepov se bodo izvajale naslednje aktivnosti:

- prenova sistema poklicnega izobraževanja
- praktično usposabljanje pri delodajalcu med izobraževanjem
- postopna uvedba sistema vajeništva

Nosilci/izvajalci ukrepa: MIZŠ, MDDSZ, MGRT

Predvideno obdobje izvajanja: 2016–2020

Programi/ukrepi:

Izvedena bosta dva ukrepa, ki sta namenjena mladim med izobraževanjem.

4. Spodbujanje ustvarjalnosti, podjetnosti in inovativnosti

Ukrep vključuje različne aktivnosti, ki so namenjene mladim med šolanjem za povečanje njihovih kompetenc. V okviru tega ukrepa se bodo nadaljevale aktivnosti na področju spodbujanja ustvarjalnosti, podjetnosti in inovativnosti med mladimi na vseh ravneh rednega šolskega izobraževanja, da bi mladim in sodelujočim v učnih procesih zagotovili pridobivanje kompetenc, ki so ključne za ustvarjalne in podjetne posameznike. Mladi se bodo vključevali v aktivno reševanje konkretnih, ambicioznih izzivov podjetij.

Podpora bo zagotovljena tudi za storitve univerzitetnih inkubatorjev, ki bodo izvajali ciljno usmerjene aktivnosti namenjene mladim, ki si želijo aktivno vstopiti v svet podjetništva, zagotavljali pomoč pri inovativno usmerjenih podjetniških zamislih vse do njihove uresničitve ter mladim ponudili ustrezne prostore na začetku podjetniške poti.

Podprt bo razvoj modela odprtih in prožnih oblik prehajanja med izobraževanjem in okoljem, testiranje in izvajanje na ravni gimnazij, ki bo usmerjeno v učitelja in učenca, predvideva praktične izkušnje, uresničevanje idej in zamisli, povezovanje z lokalnim okoljem in trgom dela. Za spodbujanje kompetenc podjetništva pri učencih je ključen usposobljen kader v izobraževanju, ki mora biti opolnomočen s posebnimi znanji in veščinami.

Nosilec/izvajalec ukrepa: MGRT, MIZŠ

Predvideno obdobje izvajanja: 2016–2020

5. Štipendiranje

Ukrep zajema različne štipendije, ki jih podeljuje ali sofinancira Vlada RS:

- Regijske štipendijske sheme (kadrovske): sofinanciranje kadrovskih štipendij glede na Zštip-1. Cilj je ohranjanje iskanih kadrov v posameznih regijah.
- Štipendije za deficitarne poklice, s katerimi bi spodbudili vpis mladih na področja, ki jih določa politika štipendiranja (deficit).
- Štipendije – AD Futura: spodbujanje mednarodne mobilnosti med študijem.
- Štipendije za specializirane in deficitarne poklice v kulturi, katerih cilj je zagotavljanje dostopnosti do izobraževanja in usposabljanja za nekatere specifične in deficitarne poklice v kulturi.

Nosilec/izvajalec ukrepa: MDDSZ, MK

Predvideno obdobje izvajanja: 2016–2020

II. AKTIVACIJA MLADIH NA TRGU DELA

Reforme

Za hitro aktivacijo mladih na trgu dela bodo izvedeni štirje sistemski ukrepi.

6. Krepitev svetovalnega dela z mladimi na ZRSZ

Ukrep so bo izvajal kot zaposlitev in usposabljanje svetovalcev zaposlitve na ZRSZ, ki bodo specializirani za delo z mladimi brezposelnimi. Okrepljeno svetovalno delo na ZRSZ bo prispevalo k uresničitvi osnovnih ciljev jamstva za mlade – ponuditi zaposlitev, usposabljanje ali izobraževanje v prvih štirih mesecih brezposelnosti ter spremljati učinke ponudbe s ciljem hitrejšega prehoda mladih na trg dela.

Svetovalci za mlade bodo specializirani za hitro aktivacijo mladih, na podlagi dosedanjih izkušenj pa predvidevamo usposobiti še svetovalce, ki bodo specializirani za obravnavo dolgotrajno brezposelnih mladih. Svetovalci se bodo povezovali s partnerji in deležniki v lokalnem okolju – delodajalci, nevladnimi organizacijami, podjetniškimi pobudami, izobraževalnimi organizacijami – za informiranje mladih brezposelnih o različnih priložnostih za usposabljanje, izobraževanje ali zaposlitev.

Cilj je okrepiti delo z mladimi brezposelnimi in s povečanim številom svetovalcev, ki bodo posebej usposobljeni, povečati kakovost svetovanja in opolnomočenja mladih za učinkovito vodenje lastne kariere.

Nosilec/izvajalec ukrepa: MDDSZ/ZRSZ

Predvideno obdobje izvajanja: 2016–2020

7. Preprečevanje in odkrivanje prekarizacije na trgu dela

Cilj ukrepa je preprečevanje zaposlovanja mladih v prekarnih oblikah dela z ozaveščanjem mladih in krepitvijo inšpekcijskih služb. Ozaveščanje in obveščanje delavcev ter tistih, ki šele vstopajo na trg dela, in delodajalcev o pravicah delavcev in pristojnih organov v primeru kršitev ipd. ter o negativnih učinkih prekarnega zaposlovanja in dela bo delovalo preventivno ter dolgoročno izboljšalo položaj mladih in drugih delavcev na trgu dela.

Aktivnosti ukrepa bodo obsegale:

- mediacijo in svetovanje deležnikom na delovnih področjih, ki jih pokriva Inšpektorat RS za delo,
- podporo deležnikom na trgu dela, namenjeno predvsem delavcem in vsem, ki se pripravljajo ali vstopajo na trg dela,
- krepitev nadzornih organov.

Nosilec/izvajalec ukrepa: MDDSZ, nadzorni organi

Predvideno obdobje izvajanja: 2016–2020

8. Mednarodna mobilnost mladih

Cilj ukrepa je pomagati mladim, ki si želijo svojo priložnost poiskati na evropskem trgu dela ali v okviru vključevanja v izobraževanje, usposabljanje ali zaposlitev na podlagi delovno-učne oziroma z delom povezane učne izkušnje v tujini ali prek študijskih izmenjav v tujini ipd. Mladim, ki si želijo svojo priložnost poiskati na evropskem trgu dela, je na voljo informiranje in svetovanje EURES ter informacije o sistemu »Moja prva zaposlitev EURES«. Cilj aktivnosti je povečanje učinka mobilnosti in pridobivanja novih kompetenc tudi za potrebe trga dela.

V okviru ukrepa se bo zagotavljalo tudi dopolnilno financiranje mobilnosti prek programa ERASMUS +, ki podpira mednarodno mobilnost slovenskih študentov iz socialno šibkih okolij na izmenjavah v tujini.

Nosilec/izvajalec ukrepa: MDDSZ/ZRSZ, MIZŠ

Predvideno obdobje izvajanja: 2016–2020

9. Informiranje in obveščanje o jamstvu za mlade

Cilj ukrepa je informiranje mladih o jamstvu za mlade in ukrepih, ki so mladim v danem trenutku na voljo, ter o različnih priložnostih za izobraževanje, usposabljanje, zaposlitev ali razvoj podjetniške ideje. Aktivnosti, ki se bodo izvajale, vključujejo vzdrževanje in nadgradnjo spletnih strani ZRSZ in aplikacije »Iskalnik ukrepov za mlade« ter uporabo drugih kanalov obveščanja in informiranja o ukrepih jamstva za mlade.

V obdobju 2016–2017 bo potekal tudi projekt EaSi, ki ga bosta izvajali Zveza svobodnih sindikatov Slovenije in Mreža MaMa. Cilj projekta je informiranje mladih o ukrepih jamstva za mlade na mladim prijazen, inovativen in privlačen način z uporabo t. i. pristopa »peer-to-peer«. Projekt se bo osredotočil na promocijske dejavnosti na lokalni ravni po vseh slovenskih regijah.

Nosilec/izvajalec ukrepa: MDDSZ/ZRSZ, Zveza svobodnih sindikatov Slovenije in Mreža MaMa

Predvideno obdobje izvajanja: 2016–2020

Programi/ukrepi:

Izvedenih bo šest ukrepov, ki so namenjeni mladim brezposelnim osebam, starim do 29 let.

Ukrepi aktivacije mladih na trgu dela spadajo v kategorijo »ponudbe« jamstva za mlade.

10. Usposabljanje in izobraževanje brezposelnih mladih

Cilj ukrepa je povečati zaposljivost mladih z dodatnim usposabljanjem ali izobraževanjem ter podpora mladim brezposelnim na poti k trajnejšim in kakovostnejšim oblikam zaposlitve. Izvajali se bodo programi izobraževanja in usposabljanja za poklice, po katerih povprašujejo delodajalci in so oblikovani v skladu z njihovimi aktualnimi potrebami.

Izvajal se bo tudi prenovljen program PUM-O, ki bo udeležencem pomagal pri saniranju in preseganju dejavnikov, zaradi katerih so se znašli v stiski, pri razvijanju interesov, ključnih in poklicnih kompetenc ter osebnostnih lastnosti, s katerimi bodo izboljšali svojo asertivnost in proaktivnost, s tem pa tudi uspešnost na trgu dela in v družbenem življenju.

Na kulturnem področju se bo izvajala podpora novim kariernim perspektivam: sodelovanje brezposelnih in samozaposlenih mladih v kulturi pri izvajanju programa v javnih zavodih s področja kulture in umetnosti, da bi ustvarili nove zaposlitvene možnosti ter omogočili usposabljanje s prenosom znanj na mlade.

V okviru ukrepa se bodo izvajale aktivnosti, kot so:

- usposabljanje in izobraževanje mladih
- usposabljanje na delovnem mestu
- PUM-O – projektno učenje za mlajše odrasle
- podpora novim kariernim perspektivam
- pridobivanje dodatnih znanj za mlade na področju kulturnih dejavnosti v okviru Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti

Nosilec/izvajalec ukrepa: MDDSZ/ZRSZ, MK

Predvideno obdobje izvajanja: 2016–2020

11. Spodbude za zaposlovanje mladih

Cilj ukrepa je spodbujanje zaposlovanja brezposelnih mladih, zlasti iskalcev prve zaposlitve ali brez delovnih izkušenj (prva zaposlitev, pripravništvo), s posebnim poudarkom na trajnejših zaposlitvah. S sredstvi ESS se bodo v teh letih izvajali tudi programi, katerih rezultat bo zagotoviti mladim brezposelnim kakovostno in trajno zaposlitev – spodbude za trajno zaposlovanje mladih.

Namen aktivnosti je povečanje zaposlitvenih možnosti mladih brezposelnih in zagotavljanje obveznega pripravništva oziroma pridobivanja prvih delovnih izkušenj.

Kohezijska regija Vzhodna Slovenija je upravičena do sredstev iz pobude za zaposlovanje mladih, v okviru katerih se bo izvajal program Prvi izziv, ki je kombinacija trimesečnega poskusnega dela in subvencionirane zaposlitve.

V okviru ukrepa se bodo izvajale aktivnosti za zaposlovanje mladih diplomantov športne smeri za organiziranje, izvajanje in spremljanje telesne dejavnosti v poklicnih in strokovnih srednjih šolah ter visokošolskih zavodih v okviru programov dodatnih ur športne vzgoje na teh ustanovah.

Nosilec/izvajalec ukrepa: MDDSZ/ZRSZ, MIZŠ

Predvideno obdobje izvajanja: 2016–2020

12. Ukrepi za ranljive mlade

Cilj ukrepa je aktivacija dolgotrajno brezposelnih mladih, ki so na ZRSZ prijavljeni več kot 12 mesecev, in podpora mladim s posebnimi potrebami v prehodu na trg dela.

V okviru ukrepa se bodo izvajale aktivnosti, kot so spodbujanje zaposlovanja dolgotrajno brezposelnih mladih in vključevanje v javna dela ter podpora prehodu mladih s posebnimi potrebami na trg dela (zajema sistematično delo z mladostniki za uspešnejši prehod na trg dela, podporne, izobraževalne, svetovalne in podobne storitve, mreženje z delodajalci in odpravljanje ovir za zaposlovanje mladih s posebnimi potrebami).

Cilj je tudi nadgraditi tranzicijski model dodatnega usposabljanja gibalno oviranih oseb ter razviti in povezati mehanizme, ki bodo pripomogli k učinkovitejšemu vključevanju tudi drugih oseb s posebnimi potrebami v lokalno skupnost ter samostojnejše življenje, kadar je mogoče, pa tudi v zaposlitev/samozaposlitev ali druge oblike usposabljanja.

Nosilec/izvajalec ukrepa: MDDSZ/ZRSZ, MIZŠ

Predvideno obdobje izvajanja: 2016–2020

13. Podpora podjetništvu mladih

Cilj ukrepa je pomagati mladim, ki se želijo preizkusiti na samostojni podjetniški poti – se samozaposliti ali zaposliti – predvsem z zagotavljanjem podpornega okolja in prek usposabljanj, mentorstva, svetovanj, zagona podjetniških idej ipd.

Mladim podjetnikom pa je v okviru programa »MLADI« Slovenskega podjetniškega sklada na voljo tudi podpora podjetjem, mlajšim od pet let, ki imajo zaradi specifičnosti razvoja in brez izkušenj iz poslovanja težave pri pridobivanju potrebnih finančnih sredstev na trgu. Namen programa je začetna finančna podpora podjetniškim idejam in/ali že ustanovljenim mladim podjetjem, ki imajo zagotovljen trg in izkazujejo potencial povečanja dodane vrednosti na zaposlenega. Še posebej so ugodne spodbude, namenjene podjetjem z visokim deležem lastnega znanja, inovativnosti in potencialom ustvarjanja produktov ali storitev z visoko dodano vrednostjo.

Spodbujalo se bo tudi poslovno sodelovanje in zaposlovanje mladih v mladinskih zadrugah, da bi povečali poslovno povezovanje in sodelovanje z metodami sodela (angl. *coworking*) ter pridobivanje delovnih izkušenj z delom v mladinski zadrugi.

Nosilec/izvajalec ukrepa: MGRT, MDDSZ/SPIRIT, Slovenski podjetniški sklad

Predvideno obdobje izvajanja: 2016–2020

14. Mladi na podeželju

Cilj ukrepa je pomagati mladim za vzpostavitev in razvoj kmetijske dejavnosti.

V okviru ukrepa se želi s podporami za vzpostavitev in razvoj kmetijske dejavnosti prispevati k izboljšanju starostne strukture nosilcev kmetij in s tem k hitrejšemu strukturnemu prilagajanju tega sektorja, hkrati pa spodbujati ustanavljanje novih delovnih mest ter tako prispevati k povečanju zaposlenosti v kmetijskem sektorju. Generacijska pomladitev je eden od ključnih osnovnih pogojev za hitrejšo prestrukturiranje in povečanje konkurenčnosti slovenskega kmetijstva.

V okviru ukrepa se bodo izvajale naslednje aktivnosti:

- shema plačilo za mlade kmete
- pomoč za zagon dejavnosti za mlade kmete

Nosilec/izvajalec ukrepa: MKGP

Predvideno obdobje izvajanja: 2016–2020

15. Projekti za mlade

Ukrep je namenjen izvedbi pilotnih projektov na temo razvoja novih možnosti zaposlovanja in samozaposlovanja mladih kot odgovor na družbene izzive. Projekti bodo izbrani na podlagi javnega razpisa. Cilj je podpreti projekte, ki bodo z razvijanjem določene dejavnosti ali storitve mladim brezposelnim osebam zagotavljali hitrejši in enostavnejši dostop do zaposlitve in/ali ustvarjali nova delovna mesta.

V okviru projektov, izbranih na javnem razpisu, bomo krepili mladinsko delo, hkrati pa prek zaposlovanja mladih v okviru projektov v mladinskih strukturah krepili procese aktivnega državljanstva mladih. Ključni cilj je prek izbranih projektov, ki bi jih bodo izvajale organizacije v mladinskem sektorju, krepiti njihove kompetence ter spodbujati podjetnost, nuditi podporo mladim pri izvajanju inovativnih projektov in pobud, ki omogočajo bodisi njim bodisi ciljni populaciji lažji vstop na trg dela.

Raziskovalni projekti, namenjeni povezovanju med akterji v trikotniku znanja, bodo podprli različne oblike prenosa znanja med akademsko sfero in gospodarstvom kot tudi krepili raziskovalni potencial institucij znanja in razvojno usmerjenih gospodarskih subjektov.

Nosilec/izvajalec ukrepa: MDDSZ, MIZŠ, URSM

Predvideno obdobje izvajanja: 2016–2020